

Fortid og Nutid

1994

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130005591652

Tidsskrift for kulturhistorie og lokalhistorie
Udgivet af Dansk historisk Fællesråd

FORTID OG NUTID 1994

Udgivet af Dansk historisk Fællesråd, c/o Landsarkivet for Sjælland m.m., Jagtvej 10, postboks 661, 2200 København N.

Redigeret af arkivar Inge Bundsgaard og arkivar Michael H. Gelting.

Redaktionsadresse: Fortid og Nutid, c/o Rigsarkivet, Rigsdagsgården 9, 1218 København K.

Redaktionsudvalg: Arkivar Peter Bondesen, museumsinspektør Tommy P. Christensen, docent Karl-Erik Frandsen, arkivar Jørgen Thomsen.

Tryk: AiO Tryk a/s, Odense.

Udgivet med støtte fra Statens Humanistiske Forskningsråd og Kulturministeriets bevilling til almenkulturelle tidsskrifter.

Universitetsbiblioteket

Amager

København

Indhold 1994

Artikler

- Niels Clemmensen: Bondevenner og bondevenner – to alen af et stykke? En komparativ undersøgelse af de danske og norske bondevenneorganisationer 134
- Ole Crumlin-Pedersen: Marinar-kæologisk Forskningscenter i Roskilde – en aktuell orientering 24
- Keld Grønder-Hansen: Mønter som kilde til middelalderens økonomiske historie – en præsentation af et kildemateriale . . 101
- Lone Holden: Hvidovre – mulighederne land! 331
- John T. Lauridsen: Nazitræf i Kolding 1939 – om politisk kultur og partipolitisk teater 357
- Bjørn Poulsen: Om 1600-tallets bønder og deres syn på verden. En læsning af to bondedagbøger 227
- Else Roesdahl: Vikingerne i dansk kultur 158
- Annette Østergaard Schultz: Fæstningsbyggere. Et strejftog gennem provisorietidens Danmark 244
- Vibe Ødegaard: Mellem sagnhistorie, videnskab og nationalpolitik. Om arkæologen J.J.A. Worsaae og hans faglige diskussioner 1840–1850 3

Debat og kommentarer

- Henrik Becker-Christensen: Litteratur og national identitet i den dansk-tyske grænseregion. En kommentar til Anne Knudsens artikel: *Slesvig – et skoleeksempel* 396
- Claus Bjørn: Festskrifter – en tidens page 74

- John Christensen og Henrik Stevnsborg: Historikerfejde III . 296
- Ole Degn: Pas på skillingerne! Prsudviklingen 1602–1625 og edb-behandling af regnskaber . . 70
- Kim Furdal: I stadsarkivernes grænseland 386
- Michael H. Gelting: Noget om at udgive specialer 304
- Vello Helk: Om Corfitz Ulfeldts forhold til katolicismen 191
- Kristian Hvidt: Den historiske biografi – en spændingsfyldt genre 290
- Nils Hybel: Om historisk sandhed 58
- Per Ingesman og Jens Villiam Jensen: Betinget forsvar for festskriftet 299
- Hans Jørgen W. Jensen: Kommentar til Flemming Just 285
- Jørgen Steen Jensen: Festskrifter – et tidens meddelelsesmiddel . . 301
- Jens Chr. V. Johansen: Historikerfejde – eller ej? 68
- Flemming Just: Landboforeningerne i historien 273
- Erik Stig Jørgensen: Klarhed og kraft 186
- Anne Knudsen: Slesvig – et skoleeksempel. Grænseregioner og mindretal er stærkt politisk aktuelle 173
- Henrik Skov Kristensen: Frøslevlejren – museum eller feriehotel? 377
- Gunner Lind: Virkelighed, etik og tekst 62
- Johannes Lind: Forskningens fortvivelse 54
- Hans Jørgen Marker: Penge er vel penge værd? 392
- Jørgen Mikkelsen: En rettelse . . . 75
- Jes Fabricius Møller: Historien ind ad bagdøren 56
- Bjørn Poulsen: Grav lortet væk? . 181

Nekrolog

- Henrik Fangel (af Hans H. Worsøe) 99

Anmeldelser

- Marie Abildtrup: Mens som barn på landet jeg var hjemme – et tidsbillede (Carl-Erik Andresen) 204
- Finn Andersen, Jan Kanstrup, Erik Nørr og Steen Ousager: Køge Bys Borgere 1753. En kollektiv biografi (Birte Broch).... 201
- K.G. Holch Andersen: Nykøbing Mors i tekst og billeder 1800-1940 (Peter Korsgaard)..... 84
- Arbejderliv – En video om arbejderliv i Skive (Morten Mortensen)..... 203
- Jørgen H.P. Barfod: Endelig – 29. august. Som vi oplevede den (Hasse Neerbek) 92
- Claus Bjørn, red.: Set fra luften. Sylvest Jensen og den danske bondegård (Holger Dyrbye) 318
- Brandt-arbejdernes Historiske Forening: Brandts Klædefabrik – erindringer fra arbejdslivet på en fabrik i hjertet af Odense (Poul Porskær Poulsen)..... 315
- Arne Broegård: Vanløsebogen (Johnny Wøllekær) 318
- Knud B. Christoffersen: Købstaden Frederikssunds historie 1801–1970 (Henrik Fangel) 86
- Bjørn Westerbeek Dahl: Kortets historie i Vejle Amt. Fra renaissanceens byprospekter til 1800-tallets generalstabskort (Henrik Stissing Jensen) 200
- Ulla Dahlerup: Smedens søn og andre historier. Danske beretninger fra århundredets første halvdel (Inge Bundsgaard)..... 408
- Henrik Dethlefsen: De illegale Sverigesruter 1943–45. Studier i den maritime modstands historie (Hasse Neerbek) 92
- A. Eggers-Lura: Etatsråd H.N. Andersens livserindringer (Ole Lange) 89
- Anders Engelbrecht: Konge-Emblemet – et nationalt symbol under besættelsen (Peter Bondesen)..... 317
- Ole Feldbæk: Danmarks økonomiske historie 1500–1840 (Niels Geert Bolwig)..... 195
- Ole Feldbæk, red.: Dansk Identitetshistorie. Bd. 4: Danmark og Europa 1940–1990 (Henning Poulsen)..... 93
- Rolf Fladby: Småsamfund og stor-samfund. Bidrag til norsk historie gennem 3–4 hundre år (Jørgen Mikkelsen) 401
- Bo Fritzboeger, red.: Dansk skovbrug 1710–33. Indberetninger til overjægermester Frederik von Gram (Tommy P. Christensen)..... 309
- Bo Fritzboeger: Danske skove 1500–1800. En landskabshistorisk undersøgelse (Tommy P. Christensen)..... 309
- Bo Fritzboeger: Kulturskoven. Dansk skovbrug fra oldtid til nutid (Poul Ravnløkke)..... 400
- Finn Grandt-Nielsen: Danske billetter. Lokale nødpengersedler fra Napoleonskrigenes tid 1807–1816. Danmark, Hertugdømmerne og Færøerne (Niels Peter Stilling) 403
- Esben Graugaard og Bent T. Holm: Det gamle Holstebro (Peter Korsgaard)..... 84
- Henning Grelle: Fra halmkasse til velfærd. Historien om bagerfagets arbejdsvilkår og organisation i 100 år (Poul Sverrild).... 203
- Arne Gaardmand: Dansk Byplanlægning 1938–1992 (Niels Peter Stilling) 206
- Morten Hahn-Pedersen: Fyrskibe ved Danmarks port mod vest (Anders Monrad Møller) 208
- Vilfred Friberg Hansen, red.: Folk og liv på Røndeegnen (Johnny Wøllekær) 318
- Steffen Heiberg: Enhjørningen. Corfiz Ulfeldt (Hans Bjørn) 79

Harald Ilsøe: På papir, pergament og palmeblade. Skatte i Det kongelige Bibliotek (Vello Helk) ...	312	ringsværdier i byer og bygninger (Ning de Coninck-Smith)	90
Svend Jakobsen: Sømandsdrømme og fremmedliv. Oplevelser fra Amerika og Atlanten 1920–1945 (Carl-Erik Andresen)	204	Peter Korsgaard: På strøgtur med oldemor (Johnny Wøllekær)	318
Hannelene Toft Jensen, Ena Hvidberg og Janne Laursen: Udsigt til Amager. Udviklingen i Tårnby og Dragør kommuner i dette århundrede (Karl-Erik Frandsen)	209	Jens Henrik Koudal: En privilegeret musikanter og hans konkurrenter 1716–1741 (Bente Dahl Hansen)	311
Knud Chr. Jensen og Jakob Vedsted: Ebeltoft – en søkøbstad (Vivi Jensen)	313	Eva Louise Lillie, red.: Danske kalkmalerier efter reformationen 1536–1700 + Registerbind til hele værket (Niels M. Saxtorph)	195
L.E. Faurholdt Jensen: Vikingernes Danmark. Den sømilitære Ledingsorganisations administrative Inddeling, og De danske Bispedømmer o. 1140 (Else Rosedahl)	76	Florian Martensen-Larsen, Karl Peder Pedersen og Ditlev Tamm, red.: De kongelige amtmænd – en erindringsbog om amtmænd og amter før 1970 (Inge Bundsgaard)	409
Preben Jensen og Bjørk Pedersen: I rådhusets skygge. Om byens arrestkamre i rådhuset på Gammelortov (Johnny Wøllekær)	314	Margit Mogensen: Eventyrets tid. Danmarks deltagelse i Verdensudstillingerne 1851–1900 (Carl-Erik Andresen)	202
Børge Martin Jeppesen: Røde faner og liste C. Et funktionærliv (Lise Skjøt-Pedersen)	205	Ole Mørkegaard: Søen, slægten og hjemstavnen. En undersøgelse af livsformer på Åbenråegnen 1700–1900 (Thomas Bloch Ravn)	82
Erik Jørgensen, red.: Skolen i Birkerød 1868–1993. Fragmenter af Birkerød Gymnasiums historie i 125 år (Holger Dyrbye)	407	Frits Nicolaisen, red.: Gammel Estrup (Jens Villiam Jensen)	399
Harald Jørgensen: En amtmand skriver breve. J.S. Møsting som amtmand i Haderslev efter hans breve til Johan Bülow 1789–1804 (Annette Østergaard Schultz)	402	Gitte Nødskov: Landlige tekstiler fra Himmerland og Kjær Herred fra midten af 1700-årene til midten af 1800-årene (Mette Eriksen Havsteen-Mikkelsen)	84
Tim Knudsen: Den danske stat i Europa (Erik Stig Jørgensen)	199	Poul Erik Olsen, udg.: Hvis de skulle reddes – Indberetninger om arkivundersøgelser ved de lokale embeder 1880–83 (Jørgen Thomsen)	404
Kommuneatlas Esbjerg. Bevaringsværdier i byer og bygninger (Ning de Coninck-Smith)	90	Edith Osbak: Anderledes – og dog. En svensk kontordame bliver dansk (Carl-Erik Andresen)	205
Kommuneatlas Holbæk. Bevaringsværdier i byer og bygninger (Ning de Coninck-Smith)	90	Karl Kr. Overmark: Da Hjørring blev by (Poul Porskær Poulsen)	315
Kommuneatlas Nakskov. Bevaringsværdier i byer og bygninger (Ning de Coninck-Smith)	90	Sissel F. Plathe: Sankt Barbara i Danmark (Hans Jørgen Frederiksen)	77
		Flemming Rieck: Jernalderkriger-	

nes skibe. Nye og gamle udgravninger i Nydam Mose (Vibe Ødegaard).....	308	ver i Arkivet ved Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig.....	211
Scandinavian Atlas of Historic Towns. No. 7: Denmark. Køge 1500–1950 (Grethe Ilsøe).....	77	Knut Johannessen, Ole Kolsrud, Dag Mangset, red.: Håndbok for Riksarkivet.....	212
Kaj Sekkelund: Søfart, handel og bondeøkonomi. Thisted 1814–1850 (Peter Korsgaard).....	85	Erik Korr Johansen, red.: Erhvervsarkivets Arkivoversigter. Bd. 2. Virksomheder fra engros- og detailhandel m.v.....	212
Lene Skytthe: Kunst på muren. Gavl- og murmaleri i Danmark (Peter Bondesen).....	208	Poul Erik Olsen, red.: Ministermøder 1900–1901. Konsejlpræsident Hannibal Sehesteds optegnelser; samme: Ministermødeprotokol 1901–1905. Konsejlpræsident J.H. Deuntzers referater; samme: Ministermødeprotokol. Konsejlpræsident J.C. Christensens referater.....	213
Ole Sohn: Et liv i kamp og kærlighed – om sygeplejerske Elna Hiort-Lorenzen (Poul Porskær Poulsen).....	316	Personhistorisk tidsskrift. Tema: Invandrarhistoria.....	212
Preben Sørensen: Under herrer og mestre – om arbejdsvilkår og Danmarks første storkonflikt i 1794 (Tommy P. Christensen) ..	314	Poul Steen: Indholdsfortegnelse – Personalhistorisk Tidsskrift 1880–1990.....	211
Else Trier: Høje Taastrup Kommune i fortid og nutid (Karl-Erik Frandsen).....	193		
Vallø-pergamenten 1356–1713. Et repertorium. Ved Jørgen Mikelsen (Jens Villiam Jensen)...	194		
Jakob Vedsted: Farvergården i Ebeltoft – En bygning og et håndværks historie (Vivi Jensen).....	81		
E. Voss m.fl.: Med ambolt og computer (Poul Sverrild).....	203		
Nete Balslev Wingender: Gammel og fattig. Skøn og ret i den tidlige alderdomsforsorg (Inge Bundsgaard).....	405		
Notitser		Oversigt	
Danske Museers film- og videoproduktioner.....	212	Jørgen Dieckmann Rasmussen: De lokalhistoriske årbøger 1992	214
Lars N. Henningsen: Danske Kirkebøger i Sydslesvig.....	211		
Lars N. Henningsen: Personarki-		Meddelelser	
		Referat af Dansk Historisk Fællesråds debatdag <i>Arkiverne og brugerne</i> på Rigsarkivet den 10. april 1994.....	411
		Dansk Historisk Fællesråds repræsentantskabsmøde 29. maj 1994.....	321
		Dansk Historisk Fællesråds resultatopgørelse og budget.....	325
		Prisopgave. Komiteen til uddeling af Christian Paulsen-prisen....	95